

IMPLICAȚIILE RELAȚIILOR SINO-AMERICANE ASUPRA ORDINII MONDIALE – PROBLEMATICA STRÂMTORII TAIWAN –

Locotenent Ionuț-Iulian CĂLUGĂRU

Student masterand, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
10.55535/GMR.2023.3.5

Prezentul articol își propune să evidențieze, într-o perspectivă realistă, importanța relațiilor sino-americe și a demersurilor diplomatice întreprinse de principalii actori statali la nivel global, în contextul acțiunilor militare din Ucraina. Pentru a reda într-un mod cât mai autentic caracteristicile mediului de securitate internațional și, în special, ale regiunii Asia-Pacific, cu accent pe problematica Taiwanului, am realizat o radiografie a situației în regiune, cu referire la istoria recentă și la contextul actual, arătând, totodată, implicațiile relațiilor sino-americe asupra securității și rolul alianțelor AUKUS și QUAD în plan politico-militar.

Actuala criză în care se află scena internațională, declanșată de acțiunile individuale sau comune ale anumitor actori statali, distinge aspecte de natură politică, economică și militară cu grave repercusiuni asupra întregii comunități și afectează securitatea mondială până la un nivel la care componenta militară este adusă în prim-plan. Această „atrofiere” își regăsește răspunsuri în rândurile a câtorva evenimente ce se desfășoară în puncte distincte de pe glob, și anume războiul din Ucraina, zona Asia-Pacific și Strâmtoarea Taiwan, unde sunt angrenate interese ale unor actori statali importanți, care întâmpină dificultăți în a ajunge la un consens.

Cuvinte-cheie: criză de securitate, relațiile sino-americe, regiunea Asia-Pacific, problematica Strâmtoării Taiwan, războiul din Ucraina.

INTRODUCERE

Motto: „Arta războiului este de o importanță vitală pentru stat. Este o chestiune de viață și de moarte, un drum fie spre siguranță, fie spre ruină”.

Sun Tzu

Modificările mediului de securitate actual sunt redată de confluențele intereselor marilor actori statali, aflați în continuă competiție cu privire la deținerea controlului pe un anumit domeniu, politic, economic sau militar, la nivel internațional. Cadru istoric ne expune un rezultat al contrastelor faptice și ideologice ale statelor, pornind de la primul proiect al relațiilor internaționale, și anume Pacea de la Westphalia din anul 1648, care a fundamentat contextul curent al relațiilor internaționale, redând, astfel, starea actuală la nivel global și prin care sunt reflectate pozițiile actorilor statali mari și mici și interdependența acestora în raport cu amplitudinea redată de factorul securitate.

În ceea ce privește evoluția factorilor economic, politic și militar la nivelul statelor, este din ce în ce mai dificilă anticiparea schimbărilor mediului de securitate și luarea măsurilor pentru a combate amenințările ce pot surveni în aceste procese evolutive. Polii de putere manifestă tendințe de schimbare, iar centrul de greutate la nivel global în ceea ce privește factorul economic, politic și militar își modifică poziția, atrăgând atenția principalilor actori, precum și a principalelor organizații mondiale, cu precădere înspre zona Asiei.

Asia a reprezentat pentru occidentali un punct de mare interes încă din cele mai vechi timpuri, acest aspect concretizându-se în expedițiile militare cu scop economic și expansionist până în extrema est-asiatică, una dintre cele mai captivante zone și cu un potențial foarte mare din punct de vedere industrial reprezentând-o teritoriul Chinei și zonele cuprinse de statele învecinate. În acest sens, lucrurile nu par să se fi schimbat foarte mult în viziunea țărilor vestice; în continuare, de maxim interes în ceea ce privește relațiile internaționale, dar și factorii geopolitici și geostrategici, rămân acțiunile Republicii Populare Chineze (RPC) și influența acesteia la nivel regional și global.

Asia a reprezentat pentru occidentali un punct de mare interes încă din cele mai vechi timpuri, acest aspect concretizându-se în expedițiile militare cu scop economic și expansionist până în extrema est-asiatică, una dintre cele mai captivante zone și cu un potențial foarte mare din punct de vedere industrial reprezentând-o teritoriul Chinei și zonele cuprinse de statele învecinate.

MODIFICĂRI ALE MEDIULUI COMPETIȚIONAL ACTUAL GENERATE DE RELAȚIILE TENSIONATE DINTRE SUA ȘI RPC

O scurtă retrospectivă asupra istoriei Chinei, începând cu intenția Marii Britanii de a coloniza acest vast teritoriu în anul 1637 (Luard, 2019, p. 16), când și-a făcut apariția pe coasta chineză în scop comercial, ne arată modul ideologic fundamentalist prin care marele imperiu chinez și-a dus politica față de cei care proveneau din exterior. În tot acest timp, China a demonstrat răbdare și tenacitate în planificarea sa strategică pentru a face față încercărilor colonizatoare ale Marii Britanii, pe de o parte, și de a înfrunța forța militară a Japoniei, pe de altă parte, ca mai apoi să se elibereze definitiv de sub dominația acesteia, odată cu finalizarea celui de-Al Doilea Război Mondial.

Relațiile dintre RPC și Statele Unite ale Americii au fost subjugate acțiunilor de tatonare reflectate în demersurile poporului chinez, care dorea să se dezvolte din punct de vedere politic, economic și militar după preluarea puterii de către Partidul Comunist și încercările neconținente ale occidentalilor de a limita cât mai mult evoluția statului comunist.

Începutul Războiului Rece marchează un punct esențial al relațiilor sino-americane, relații care nu au fost niciodată unele „calde”, ci, dimpotrivă, au fost dominate de neînțelegeri care au escaladat până la utilizarea forțelor armate, în special în timpul războaielor din zona Asiei de Est și de Sud-Est, unde s-au implicat cele două state cu atribute militare.

Asupra organizațiilor constituite la nivelul continentului european nu au existat implicații directe generate de tensiunile dintre RPC și Taiwan, însă acestea sunt resimțite la nivelul anumitor ramuri, precum cea economică sau cea industrială. Încercările Uniunii Europene de a păstra relații economice bune cu RPC au fost concretizate prin acțiuni practice întreprinse de Franța, unde se dorea un import constant de produse provenite din statul asiatic, în scopul creșterii nivelului economic, care a avut de suferit din cauza pandemiei de COVID-19 și a tensiunilor din estul Europei, a post-intrării Crimeei în administrarea Rusiei și a exercițiilor militare promovate de Rusia la granița cu Ucraina după anul 2014.

Faptul că SUA este membru al Alianței Nord-Atlantice, completat de interesul față de statele europene și obiectivele stabilite la nivelul Europei, nu a putut decât să genereze tensiuni și repercusiuni asupra

acestei zone odată cu implicarea în politica internă și externă a Chinei. Dacă perioada determinată de Războiul Rece nu a generat momente critice asupra statelor europene prin acțiunile Statelor Unite ale Americii asupra Strâmtorii Taiwan și asupra țărilor din sfera de interes a Chinei, perioada post-destrămării blocului sovietic, însumată cu evoluția rapidă a fenomenului de globalizare, a început să exercite un impact crescut asupra Europei. Acest impact s-a tradus atât prin forța de muncă accesibilă provenită din China, cât și la nivel economic și industrial, factorul principal fiind determinat de inundarea pieței de produse remuneratorii, de calitate scăzută, dar care deveneau o primă opțiune pentru majoritatea cumpărătorilor, în comparație cu produsele de o mai bună calitate, mai costisitoare, provenind din statele occidentale.

Prezentul ne arată relații sino-americane din ce în ce mai tensionate, fapt ce reiese inclusiv din *Strategia Națională de Securitate a Statelor Unite ale Americii* (National Security Strategy, 2022, p. 23), determinate de cursa celor două state pentru a ocupa primul loc în ceea ce privește domeniile economic, industrial, militar și politic. Această stare competițională a dat naștere unor tatonări între SUA și RPC, determinate de evoluția tehnologică la nivel global, dar și de importante modificări politice și militare care au apărut în puncte distincte de pe glob, incluzând aici retragerea trupelor NATO din Afganistan și războiul din Ucraina.

Noile mecanisme interguvernamentale, în speță AUKUS (Australia-United Kingdom-United States) și QUAD (The Quadrilateral Security Dialogue), care s-au format la nivel global, reprezintă un rezultat generat de relațiile sino-americane, fiind confirmată, încă o dată, astfel, importanța la nivel global a celor doi actori. Pentru o perspectivă mai clară asupra alianțelor menționate, voi realiza o incursiune cu privire la rolul acestora în sfera politico-militară globală.

QUAD a luat forma unui punct de sprijin în zona Asia-Pacific, fiind format din patru state: SUA, Japonia, Australia și India (Panda, Gunasekara-Rockwell, 2022, p. 1). Având o apariție relativ recentă, în anul 2007, acestei forme de cooperare, inițiată de premierul japonez Shinzo Abe (Rossiter, Cannon, 2023, p. 3), i-a fost conferită, în sfera internațională, calitatea de răspuns la creșterea puterii economice și militare a RPC, aranjamentului diplomatic atribuindu-i-se denumirea de „NATO asiatic”.

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Dacă perioada determinată de Războiul Rece nu a generat momente critice asupra statelor europene prin acțiunile Statelor Unite ale Americii asupra Strâmtorii Taiwan și asupra țărilor din sfera de interes a Chinei, perioada post-destrămării blocului sovietic, însumată cu evoluția rapidă a fenomenului de globalizare, a început să exercite un impact crescut asupra Europei.

Relațiile dintre RPC și Statele Unite ale Americii au fost subjugate acțiunilor de tatonare reflectate în demersurile poporului chinez, care dorea să se dezvolte din punct de vedere politic, economic și militar după preluarea puterii de către Partidul Comunist și încercările neconținente ale occidentalilor de a limita cât mai mult evoluția statului comunist.

AUKUS este o alianță mult mai militarizată, dar nu militară, al cărei scop pe termen scurt este de a crește capacitățile Australiei prin ajutorul oferit de către Statele Unite ale Americii și Regatul Unit. Putem afirma că AUKUS a apărut ca o completare pentru QUAD, aceasta rezultând din însuși faptul că, prin calitatea sa de dialog diplomatic, QUAD nu a avut pârghii solide în ceea ce privește o eventuală dezvoltare pe linie militară între membrii săi.

Pe de altă parte, AUKUS este o alianță mult mai militarizată, dar nu militară, al cărei scop pe termen scurt este de a crește capacitățile Australiei prin ajutorul oferit de către Statele Unite ale Americii și Regatul Unit. Putem afirma că AUKUS a apărut ca o completare pentru QUAD, aceasta rezultând din însuși faptul că, prin calitatea sa de dialog diplomatic, QUAD nu a avut pârghii solide în ceea ce privește o eventuală dezvoltare pe linie militară între membrii săi. Chiar și după „resuscitarea” alianței QUAD în 2017 (Panda, 2022, p. 34) sub administrația Trump, obiectivele acesteia au urmărit crearea unui echilibru economic în zona Asia-Pacific pe căi politice și diplomatice. Apariția a ceea ce prezentul cunoaște sub denumirea de *QUAD plus* reprezintă o moștenire lăsată de administrația Trump, continuată de președinția Biden, care menține aceeași viziune asupra modului de combatere a inițiativelor expansioniste ale Chinei în sfera economico-militară, însă care a vizat, în principal, apărarea împotriva virusului COVID-19 și de la care se așteaptă, în continuare, măsuri de consolidare cu privire la menținerea securității economice și militare în Oceanul Indian și în Oceanul Pacific.

AUKUS își concentrează atenția, în principal, asupra dezvoltării domeniului militar al Australiei și, implicit, a menținerii unui echilibru asupra mediului de securitate în zona Asia-Pacific prin răspunsuri la eventualele amenințări ce pot apărea odată cu evoluția tot mai rapidă a tehnologiei. Organizația Tratatului Atlanticului de Nord are puține implicații în zonă, singurele state membre implicate direct în această regiune fiind Franța și SUA, dar într-un mod independent de Alianță. Bineînțeles că interesele celor două alianțe (NATO și AUKUS) sunt similare, acestea dorindu-și stabilitate în securitatea regională, deoarece, în mod indirect, izbucnirea unui conflict militar aici ar avea repercusiuni și asupra membrilor, dacă nu din punct de vedere militar, atunci în ceea ce privește latura economică.

Schimbările din ultimii ani, manifestate ca răspuns la încercările principalilor actori statali ai lumii de a menține supremația pe un anumit domeniu, au generat consecințe asupra statelor mai mici, determinând provocări la nivel intern sau extern, și, de asemenea, la nivel militar, o cursă pentru înarmare, ca răspuns la transformările mediului de securitate.

ISTORIA RECENTĂ ȘI CONTEXTUL ACTUAL AL STRÂMTORII TAIWAN

Strâmtoarea Taiwan a reprezentat unul dintre cele mai controversate puncte de pe glob odată cu finalizarea celui de-Al Doilea Război Mondial și a avut drept protagoniști Republica Chineză (Taiwan, cu capitala la Taipei), Republica Populară Chineză și Statele Unite ale Americii. Caracterul relațiilor contradictorii dintre China și Taiwan a fost generat de nerecunoașterea de către RPC a Taiwanului ca teritoriu autonom și independent, așa cum acesta din urmă și SUA și-ar fi dorit. Pentru a clarifica poziția politică a Taiwanului la nivel internațional, consider utilă mențiunea că, în anul 1971, RPC a fost recunoscută ca fiind singurul reprezentant legitim al Chinei în cadrul Națiunilor Unite, fapt ce a determinat excluderea Taiwanului din cadrul organizației și pierderea identității statale (UN Assembly, 1971). Această acțiune a fost precedată de evenimentele petrecute în anul 1949, când cele două partide care se luptau pentru deținerea puterii, Partidul Naționalist Chinez și Partidul Comunist Chinez, s-au separat, cel dintâi retrăgându-se în Formosa (actualul Taiwan), reprezentând China la nivel internațional inclusiv în cadrul ONU, până la momentul precizat.

Neînțelegerile dintre cele două partide politice au culminat în trei mari crize (Kissinger, 2011, p. 116) în această strâmtoare, primele două putând fi localizate temporal în anii 1954-1955 și, respectiv, în anul 1958, ulterior având loc și a treia criză, în Strâmtoarea Taiwan, în anul 1995. Actorul care s-a implicat în gestionarea acestor crize au fost SUA, care, determinate de interese geostrategice și geopolitice, au intervenit cu forțe armate în zonă, reușind, în final, să aducă cele două părți la un numitor comun. Cu toate că apogeul tensiunilor s-a materializat în cele trei mari crize, nu a existat niciodată o perioadă determinată de pace și de stabilitate între China și Taiwan. Divergențele la nivel politic și diplomatic au avut constantă pe parcursul întregii perioade ce a urmat după separarea celor două partide, Partidul Comunist și Partidul Naționalist. Rolul SUA a fost unul esențial în menținerea unui nivel la limita instabilității relațiilor dintre China și Taiwan, promovând ideea unui viitor unde cea din urmă își va câștiga independența.

Unul dintre statele care a alimentat tensiunile atât în Strâmtoarea Taiwan, cât și în spectrul relațiilor sino-americane a fost Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste (URSS), care nu și-a dorit niciodată

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Rolul SUA a fost unul esențial în menținerea unui nivel la limita instabilității relațiilor dintre China și Taiwan, promovând ideea unui viitor unde cea din urmă își va câștiga independența.

În actualul cadru, caracterizat de plurivalență, sunt generate schimbări majore ale mediului de securitate internațional și, implicit, asupra tuturor domeniilor care converg către acesta. Un mare atribut în ceea ce privește această instabilitate le revine marilor actori statali, în principal Federației Ruse, Statelor Unite ale Americii, Republicii Populare Chineze, dar și organizațiilor interguvernamentale, precum Uniunea Europeană, Alianța Nord-Atlantică sau AUKUS.

o dezvoltare bilaterală a legăturilor dintre China și Statele Unite, ci, mai mult, a încercat să câștige o influență cât mai mare asupra statului asiatic și, de ce nu, să îl transforme într-un „satelit” sovietic, având deja caracteristici politice comune sub ideologiei marxiste.

Sfârșitul Războiului Rece și intrarea în mileniul al treilea, completate de evoluția tehnologică și impactul acesteia asupra tuturor domeniilor, au provocat schimbări majore ale mediului de securitate. Fluctuațiile masive la nivel militar au determinat politicul să adopte o altă strategie pentru a gestiona relațiile interstatale, unde sfera geopolitică și cea geostrategică nu mai pot fi neglijate. Această perspectivă lasă impresia că spațiul redat de mările și oceanele puse la comun cu zonele continental-terestre sunt deja prea mici pentru intențiile și interesele marilor actori statali și chiar insuficiente pentru cumulul forțelor militare prezente în acest momente la nivel global. Cele trei domenii care delimitau spațiul unde se duceau luptele convenționale, și anume terestru, aerian și maritim, au fost completate de altele două, spațial și cibernetic. Ultimele două domenii vin în completarea celor trei domenii de bază menționate (Cucinschi, 2023), însă considerăm că, mai degrabă, încep să își câștige independența față de cele trei sfere și să influențeze în mod masiv modul în care se duce în prezent lupta, chiar dacă toate cinci sunt interdependente în perspectiva creării mediului unde un stat ar trebui să poată duce lupta armată, redând, astfel, cadrul conceptual-practic multidomeniu.

În acest cadru, caracterizat de plurivalență, sunt generate schimbări majore ale mediului de securitate internațional și, implicit, asupra tuturor domeniilor care converg către acesta (securitate economică, socială, financiară, sanitară etc.). Un mare atribut în ceea ce privește această instabilitate le revine marilor actori statali, în principal Federației Ruse, Statelor Unite ale Americii, Republicii Populare Chineze, dar și organizațiilor interguvernamentale, precum Uniunea Europeană, Alianța Nord-Atlantică sau AUKUS. Acțiunile acestora au creat spațiul geopolitic și geostrategic ce delimitează cadrul în care se regăsește lumea în acest moment, influențând atât mediul de securitate, cât și reacțiunile unora împotriva celorlalți. Un exemplu este RPC, care depune eforturi constante atât pentru a dezvolta forțele armate proprii, inclusiv capacitățile nucleare, cât și pentru a câștiga supremația economică la nivel mondial, prin purtarea unei „lupte deschise” cu SUA în acest sens.

Liberul arbitru generează situații greu de anticipat, iar ulterior la fel de greu de controlat, cauzând dificultăți în funcție de amploarea factorului de risc. O astfel de situație a fost cunoscută de către întreaga populație a globului în perioada 2020-2022 sub manifestarea pandemică a virusului COVID-19. Acest exemplu ne-a demonstrat, pe de o parte, stadiul cooperării la nivel global dintre state și organizațiile guvernamentale și neguvernamentale, iar pe de altă parte, ne-a arătat o barieră greu de depășit între aceleași state care, înainte și după acest fenomen, și-au arătat ostilitate în cadrul relațiilor reciproce.

Relațiile sino-americane sunt influențate, în special, de actualul statu-quo al teritoriului definit de Strâmtoarea Taiwan și de Insula Taiwan. Venirea la conducerea Partidului Comunist Chinez a președintelui Xi Jinping a facilitat noi perspective asupra statului Taiwan în relația sino-taiwaneză (Chih-Chieh, 2018), acesta dorindu-și tot mai mult o unificare teritorială, invocând în nenumărate rânduri factorul istoric.

Acțiunile Uniunii Sovietice până în momentul destrămării sale și, ulterior, ale Federației Rusiei au determinat fluctuații importante în relațiile dintre SUA și China și, în același timp, și între relațiile statelor europene și China, prin prisma faptului că Federația Rusă a reprezentat un actor statal deosebit de important la nivel regional și internațional. Ajutorul oferit de Rusia către RPC în perioada Războiului Rece a fost, dincolo de beneficiile reciproce, de un real interes pentru cea din urmă, prilejuindu-i dezvoltarea în mai multe domenii, dintre acestea remarcându-se ramura militară – inclusiv dezvoltarea capacităților nucleare.

După încheierea perioadei determinate de Războiul Rece și odată cu destrămarea blocului sovietic, relațiile bilaterale sino-ruse au început să se răcească, Federația Rusă concentrându-se mai mult pe chestiuni interne. Însă, odată cu intrarea în noul mileniu, China și Rusia au început să își reconsolideze relațiile, cu beneficii reciproce transpuse la nivel economic, astfel generându-se un răspuns în sensul creșterii influenței economice la nivel mondial a Uniunii Europene și a Statelor Unite ale Americii. Afrontul creat de către China și Rusia a venit și ca urmare a impactului pe care l-au avut căderea blocului comunist asupra ordinii mondiale și amploarea luată de curentul democratic-liberal promovat de SUA și de vest-europeni. Ordinea mondială înclina balanța spre democrația vizionară a statelor occidentale, iar statele

Relațiile sino-americane sunt influențate, în special, de actualul statu-quo al teritoriului definit de Strâmtoarea Taiwan și de Insula Taiwan. Venirea la conducerea Partidului Comunist Chinez a președintelui Xi Jinping a facilitat noi perspective asupra statului Taiwan în relația sino-taiwaneză, acesta dorindu-și tot mai mult o unificare teritorială, invocând în nenumărate rânduri factorul istoric.

Perioada recentă, marcată de anii 2020-2021, ne arată că intențiile Chinei sunt acelea de a consolida și mai mult capacitățile în rândul forțelor armate, iar conform unui raport american, Beijingul a stabilit anul 2027 ca limită temporală pentru finalizarea procesului de modernizare în care armata Chinei se află în prezent.

rezultate din destrămarea blocului sovietic, care încă doreau un regim politic bazat pe fundamente comuniste, alături de Republica Populară Chineză, trebuiau să facă front comun pentru a nu intra sub influența curentului politic democratic.

Considerăm necesară o referire la anul 2021, mai exact la data de 15 septembrie, când în competiția interstatală existentă la nivel global a fost lansată o nouă organizație, și anume AUKUS (Implementation of the AUKUS Partnership, 2022). Așa cum am precizat, noua alianță avea drept scop reorganizarea poliilor de putere în Oceanul Pacific și limitarea hegemoniei exercitate de China. Această evoluție apărută în mediul de securitate, cu atât mai mult cu cât era întărită de faptul că în spatele acestei alianțe se află SUA, a generat răspunsuri contradictorii din partea Chinei cu privire la încheierea pactului AUKUS. RPC a emis mai multe critici și nemulțumiri, printre care și faptul că securitatea în zona Asia-Pacific va fi tot mai greu de menținut, deoarece va începe o cursă a înarmării între statele din această regiune, principala considerație fiind redată de faptul că RPC nu va mai avea același control asupra lor (Wende, 2022, p. 50).

Perioada recentă, marcată de anii 2020-2021, ne arată că intențiile Chinei sunt acelea de a consolida și mai mult capacitățile în rândul forțelor armate, iar conform unui raport american (The Department of Defense, 2021, p. 5), Beijingul a stabilit anul 2027 ca limită temporală pentru finalizarea procesului de modernizare în care armata Chinei se află în prezent (Wei, 2022, p. 12).

Începând cu anul 2016, când la conducerea provinciei a venit Tsai Ing-wen din partea Partidului Democrat Progresist (Clark, 2017, p. 4), China a fost tot mai vocală în dorința sa de a alipi Taiwanul la teritoriul său, expunând, în mai multe rânduri, aspecte istorice, iar pentru a-și demonstra supremația în zonă, RPC a început să execute exerciții militare ample, cu scop de intimidare, depășind limita teritorială a Taiwanului. Aceste exerciții militare executate de către Comandamentul Teatrului Estic Chinez (Wood, 2016, p. 1) au avut drept obiective demonstrarea supremației armate în regiune și oferirea unui răspuns la schimbările politice și diplomatice generate de Taiwan, Japonia și SUA în regiunea Pacificului. Alegerile prezidențiale din Taiwan din 2020 au reprezentat un motiv în plus pentru ca RPC să își intensifice exercițiile militare în jurul Taiwanului, contextul fiind redat și de faptul că, din anul 2016, legăturile diplomatice dintre cele două părți au stagnat.

De asemenea, nici situația pandemică nu a părut să oprească China din a desfășura exerciții militare de mare amplitudine și nu doar față de Taiwan, ci și față de Japonia, evidențiind problema Insulelor Sunkaku aflate în administrarea Japoniei, dar pe care RPC le dorește, apelând tot la factorul istoric. Statele Unite ale Americii nu au fost de acord cu acțiunile Chinei de a pătrunde în apele teritoriale administrate de Japonia, declarând faptul că aceasta din urmă administrează respectivul teritoriu (Ib., p. 100).

Tensiunile dintre China și Statele Unite au crescut odată cu izbucnirea Războiului din Ucraina, mai ales prin faptul că, pentru Rusia, China reprezintă un partener strategic și o piață de deschidere a resurselor naturale ale Federației, dar și un puternic agent economic, care poate susține indirect trupele rusești în conflictul purtat la vest de granițele sale. Problematika a apărut atunci când China a expus o atitudine neutră referitoare la invazia rusă în Ucraina, dar și faptul că aceasta nu a impus nicio restricție economică asupra Federației Ruse, așa cum au procedat o bună parte a statelor de pe glob. Un punct de vedere interesant este expus de către Monish Tourangbam în cadrul unui articol în care face trimitere la relațiile sino-americane și acțiunile Chinei în zona Indo-Pacifică și, implicit, în Strâmtoarea Taiwan (Tourangbam, 2023, p. 1), fiind prezentate implicațiile retragerii trupelor americane și ale aliaților din Afganistan în vara lui 2021, cu relativ puțin timp înainte de începerea invaziei ruse în Ucraina. Aceste acțiuni pot fi rezultatul unei îndelungi analize a Statelor Unite asupra mediului de securitate internațional și asupra relațiilor diplomatice și politice interstatale la nivel global. Odată cu retragerea trupelor din Afganistan, SUA și aliații săi din cadrul NATO au obținut o libertate mai mare de acțiune atât în a putea sprijini Ucraina în războiul inițiat de partea rusă, cât și pentru un eventual conflict ce putea fi declanșat în regiunea Asia-Pacific de către China.

Luna august a anului 2022 a reprezentat un moment critic pentru relațiile sino-americane și sino-taiwaneze, odată cu vizita purtătorului de cuvânt american Nancy Pelosi în Taiwan. China a fost vehementă în declarațiile sale contra acestui act demarat de Statele Unite ale Americii, avertizând, în timpul discuției dintre Xi Jinping și Joe Biden, că acest eveniment nu va scăpa din vedere Republicii Populare Chineze și că „*cei care se joacă cu focul se vor arde*” (Toh, Yang, Lee, 2022). Așadar, această vizită nu adus un beneficiu Taiwanului în relația sa cu China, dar, în cele din urmă, guvernul de la Taipei a fost în poziția

Tensiunile dintre China și Statele Unite au crescut odată cu izbucnirea Războiului din Ucraina, mai ales prin faptul că, pentru Rusia, China reprezintă un partener strategic și o piață de deschidere a resurselor naturale ale Federației, dar și un puternic agent economic, care poate susține indirect trupele rusești în conflictul purtat la vest de granițele sale.

Trioul care domină lumea din punct de vedere militar, de la sfârșitul Războiului Rece și până în prezent, format din Statele Unite ale Americii, Rusia și Republica Populară Chineză, și-a intensificat în ultimii ani demersurile pentru obținerea supremației pe un anumit domeniu (militar, economic, politic etc.), cu implicații atât la nivel militar, cât și la nivel economic, astfel rezultând o dinamică crescută în modificarea ordinii mondiale deja consacrată în ultima perioadă.

de a alege „răul cel mai mic”, iar plusurile ce reieșeau în urma vizitei purtătorului de cuvânt al SUA au contat mai mult pentru relațiile americano-taiwaneze decât relațiile Insulei cu China, care, oricum, nu erau unele suficient de calme încât să merite pierderea acestei oportunități. Intențiile Chinei de a lua în administrare Taiwanul nu încetaseră înainte de vizita lui Nanci Pelosi și, cu atât mai mult, nu aveau să cunoască altă turnură nici dacă esca în Taipei nu s-ar fi efectuat. Acest eveniment a evidențiat, în final, două aspecte importante: primul este reprezentat de faptul că, în continuare, guvernul taiwanez își menține poziția față de China la un nivel constant, fără o deschidere spre a dialoga într-un mod productiv pentru relația bilaterală, iar cel de-al doilea aspect cuprinde poziția de necombătut a SUA, pe de-o parte, raportată la politica externă a Partidului Comunist Chinez și, pe de altă parte, la abilitățile militare ale Chinei, ce nu au exercitat încă un impact suficient pentru a reprezenta o amenințare reală la adresa Statelor Unite.

DINAMICA INTERNAȚIONALĂ ÎN ACTUALUL CONTEXT DIN STRĂMTOAREA TAIWAN

Uniunea Europeană se confruntă cu o serie de provocări la nivelul relațiilor internaționale care nu fac decât să conducă la o ritmicitate crescută a interschimbării rolurilor deținute de membrii acesteia înainte de provocarea pandemică ce a fost cauzată de virusul COVID-19 și, cu atât mai mult, înaintea izbucnirii Războiului din Ucraina. O bună parte din aceste schimbări apărute la nivelul continentului european au fost influențate de marile puteri economice și militare ale lumii, prin interesele pe care acestea le aveau și pe care în continuare le urmăresc cu privire la diferite domenii. Trioul care domină lumea din punct de vedere militar, de la sfârșitul Războiului Rece și până în prezent, format din Statele Unite ale Americii, Rusia și Republica Populară Chineză, și-a intensificat în ultimii ani demersurile pentru obținerea supremației pe un anumit domeniu (militar, economic, politic etc.), cu implicații atât la nivel militar, cât și la nivel economic, astfel rezultând o dinamică crescută în modificarea ordinii mondiale deja consacrată în ultima perioadă.

Relațiile dintre Est și Vest pot fi translatate foarte bine ca fiind de fapt o criză determinată de considerații politice, economice și militare, cu importante repercusiuni la nivel mondial (Tian, 2023,

p. 217). Până la izbucnirea Războiului din Ucraina, aceste tensiuni se răsfrângeau în consecințe pe două „fronturi de luptă”, în primul rând la nivel economic, între SUA și China, și, în al doilea rând, la nivel militar, în diferite arii de pe glob, inclusiv în cadrul Strâmtorii Taiwan, prin etalarea capabilităților militare de către fiecare dintre cele două. Tot în acest context, regăsim două părți cu relații stabilite inclusiv pe considerente politico-ideologice, formațiunea vestică fiind compusă din SUA și UE, iar formațiunea estică din China și Rusia.

Izbucnirea conflictului din Ucraina, prin implicarea instrumentului militar, aduce încă o dată Estul și Vestul în postura de a-și expune calitățile militare și diplomatice, având, practic, în acest moment, două dimensiuni ale conflictului: una determinată de factorul economico-comercial și alta determinată de factorul militar.

Sub spectrul acestei situații, atât UE, cât și NATO sunt în poziția de a pune în cadru realist și practic legăturile interstatale dintre membrii săi și, implicit, calitatea acestor relații, pe baza cărora cele două organizații își desfășoară activitatea. Astfel, la nivelul NATO, observăm modificări în modul de acțiune al anumitor state, în funcție de interesele fiecăruia, iar pentru exemplificare, se pot vedea state precum Ungaria, care s-a distanțat, într-o oarecare măsură, de la politicile impuse de NATO în privința Războiului din Ucraina (National Assembly of Hungary, 2022), Polonia, care a început o cursă a înarmării într-un ritm foarte crescut în comparație cu alte state din zonă (O'Donnell, 2022), sau Germania, care pare să fi făcut un pas înapoi în ceea ce privește politica externă exercitată înainte de venirea la conducere a cancelarului Olaf Scholz.

Toate aceste modificări la nivel politico-diplomatic care au loc în spațiul european au consecințe asupra tuturor statelor și organizațiilor din regiunea Asia-Pacific, iar în ceea ce privește relațiile internaționale și stabilirea legăturilor la nivel economic, îi putem atribui rolul de negociator – practic, autoasumat – Franței, care dorește să își impună tot mai mult punctul de vedere la nivelul bătrânului continent și, de asemenea, asupra intereselor UE. Considerente precum Brexitul sau modificările politice din Germania i-au oferit această opțiune, pe care se pare că nu dorește să o împărtășească cu alte state, ba, mai mult, pare că duce o politică externă cu intenții vădite de a se îndepărta de influența americană.

Cu trimitere la situația amintită, regăsim două evenimente majore care au determinat statul francez să urmărească interese ce nu sunt tocmai în concordanță cu cele ale SUA, unul dintre acestea

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Izbucnirea conflictului din Ucraina, prin implicarea instrumentului militar, aduce încă o dată Estul și Vestul în postura de a-și expune calitățile militare și diplomatice, având, practic, în acest moment, două dimensiuni ale conflictului: una determinată de factorul economico-comercial și alta determinată de factorul militar.

Impactul acțiunilor președintelui francez antagonizează intențiile politice americane, cu atât mai mult, cu cât cadrul actual al mediului de securitate internațional denotă prezența unei instabilități și, de asemenea, o incapacitate a organelor internaționale de a-l readuce la un statu-quo cel puțin similar cu cel anterior izbucnirii conflictului din Ucraina.

fiind reprezentat de opțiunea Australiei de a achiziționa submarine cu propulsie nucleară livrate de către SUA și Marea Britanie (de unde a rezultat și încheierea pactului AUKUS), în detrimentul submarinelor convenționale ce urmau a fi cumpărate de către australieni, în urma unei discuții precedente cu Franța, Australia fiind, practic, o „victimă” a vicior rezultate din interesele economice ce depășesc sfera intrastatală. Al doilea eveniment ce a avut drept protagonist statul francez a fost vizita oficială a președintelui Emmanuel Macron în luna aprilie a anului 2023 în China, care a rezultat într-o întâlnire pe o durată de trei zile (Hale, 2023) cu președintele chinez Xi Jinping. Situația care a generat semne de întrebare despre poziția pe care Franța o va adopta în „noua ordine mondială” a fost reprezentată, pe de-o parte, de declarațiile făcute de președintele acesteia odată cu întoarcerea în Europa, printre care și faptul că „fiind aliați, nu înseamnă că suntem și vasali (cu trimitere la relația dintre Europa și SUA)” (Tisdall), iar pe de altă parte, asumarea faptului de a vorbi pentru întreaga comunitate europeană, fiind, practic, un rol autoatribuit dincolo de acordurile verbale ale tuturor membrilor UE, care înfățișează o viziune a lui Emmanuel Macron ce presupune individualismul european în sfera internațională și stabilirea unui statut de superputere a Uniunii. De asemenea, rolul îndeplinit de delegația franceză a vizat probabil interesele intrastatale și cu trimitere către stabilirea unor relații economice solide cu Republica Populară Chineză, care să vizeze și extensia franceză (Polinezia Franceză), situată în Oceanul Pacific, în sfera de influență economică a Chinei.

În același context, generat de Franța și de vizita președintelui francez, se regăsește și atitudinea față de politica Chinei asupra Taiwanului, implicând faptul că nu este o problemă ce vizează Europa. Această atitudine demonstrată de un stat care este tot mai prezent pe scena relațiilor internaționale și care pare a fi în discordanță cu interesele arătate de Statele Unite și de Marea Britanie poate avea un impact brutal asupra relațiilor diplomatice desfășurate la nivel mondial.

Impactul acțiunilor președintelui francez antagonizează intențiile politice americane, cu atât mai mult, cu cât cadrul actual al mediului de securitate internațional denotă prezența unei instabilități și, de asemenea, o incapacitate a organelor internaționale de a-l readuce la un statu-quo cel puțin similar cu cel anterior izbucnirii conflictului din Ucraina.

Interpelarea comunității internaționale pentru nerezolvarea problemelor actuale privind securitatea vine în continuare cu un răspuns incert, dată fiind multitudinea schimbărilor care apar la nivel tehnologic și eforturile statelor de a ține pasul cu acestea, în ideea creării unui cadru solid și sigur.

CONCLUZII

Prezentul articol a avut drept obiectiv crearea unui cadru cât mai realist al evoluției rapide care are loc la nivelul relațiilor internaționale, înfățișând cele mai importante problematice existente în acest moment la nivel global, și, în particular, la nivelul regiunii Asia-Pacific. Astfel, fiind prezentate aspecte cu privire la cei mai importanți actori statali de la începerea Războiului Rece și până în prezent, putem lesne să realizăm cadrul unde protagoniștii au fost cele trei superputeri – Statele Unite ale Americii, Rusia și China, care au configurat „ordinea mondială” în funcție de interesele urmărite, prin uzitarea uneltelor de influență în sferele și domeniile specifice acestora.

Prezentul ne oferă o imagine asemănătoare, în care cele trei state sunt prezente și exercită, prin intermediul mijloacelor politice, economice și militare, aceeași influență, însă completată de apariția unor parisii, sub forma Uniunii Europene sau a unor state precum Turcia, care își doresc un loc alături de acești coloși.

În ceea ce privește Strâmtoarea Taiwan, limitându-ne la China și Statele Unite ale Americii, putem conchide prin a afirma că, la acest moment, nu s-a ajuns la niciun consens, observându-se tatonări și reacții antagonice din partea ambelor superputeri militare, atât la nivel politic, cât și militar, pe un teren unde, practic, Taiwanul reprezintă epicentrul problematicei.

Uniunea Europeană, chiar dacă a suferit o pierdere uriașă prin retragerea Marii Britanii, are o prezență tot mai vocală și mai constantă la nivel internațional, prin promovarea principalei sale „voci”, și anume Franța. Punctul de vedere etalat de către UE la nivel mondial scoate în evidență aspecte care interferează cu cele ale SUA și ale Marii Britanii, în unele situații părând a fi chiar în contradicție, însă sub dorința recunoașterii la nivel internațional drept un actor demn de luat în considerare.

În acest moment, mediul de securitate global are nevoie, mai mult decât oricând, de dibăcia statelor la nivel diplomatic, acesta reprezentând, în opinia noastră, cel mai important mijloc pentru

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

În ceea ce privește Strâmtoarea Taiwan, limitându-ne la China și Statele Unite ale Americii, putem conchide prin a afirma că, la acest moment, nu s-a ajuns la niciun consens, observându-se tatonări și reacții antagonice din partea ambelor superputeri militare, atât la nivel politic, cât și militar, pe un teren unde, practic, Taiwanul reprezintă epicentrul problematicei.

a stabili o eventuală criză, la un moment dat. Cu toate acestea, atunci când instrumentul diplomatic este epuizat, criza trece sub incidența mijloacelor politice și militare care, în final, pot crea premisele unui conflict armat.

BIBLIOGRAFIE:

1. Akaha, T., Yuan, J., Liang, W. (2021). *Trump's America and International Relations in the Indo-Pacific: Theoretical Analysis of Changes&Continuities*, Switzerland: Springer.
2. Chih-Chieh, C. (2018). *Contending Notions of the Cross-Strait Status Quo in Taiwan and Across the Strait: Impacts on U.S.-Taiwan Relations in China Review*, vol. 18, nr. 3, p. 23, <http://www.jstor.org/stable/26484535>, accesat la 17 mai 2023.
3. Clark, C., Ho, K., Tan, A.C. (2016). *The Impact of Issues on the 2016 Presidential Election in Taiwan*, https://ir.canterbury.ac.nz/bitstream/handle/10092/15745/apsa17_proceeding_1243203.pdf?sequence=2, accesat la 4 iulie 2023.
4. Cucinschi, A. (2023). *Domeniile cibernetice și spațiale – impactul asupra dezvoltării operației multidomeniu*, în *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, <https://revista.unap.ro/index.php/revista/article/view/1659/1609>, nr. 1/2023, ianuarie-martie, p. 43, accesat la 17 mai 2023.
5. Doshi, R. (2021). *The Long Game: China's Grand Strategy to Displace American Order*. New York: Oxford University Press.
6. General Assembly (25 octombrie 1978), <https://digitallibrary.un.org/record/192054?ln=en>, accesat la 4 iulie 2023.
7. *Implementation of the Australia – United Kingdom – United States Partnership (AUKUS)* (2022), <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/04/05/fact-sheet-implementation-of-the-australia-united-kingdom-united-states-partnership-aukus/>, accesat la 1 aprilie 2023.
8. Kaplan, R. (2023). *The Tragic Mind. Fear, Fate, and the Burden of Power*. London: Yale University Press.
9. Kissinger, H. (2022). *Leadership: Six Studies in World Strategy*. New York: Penguin Press.
10. Kissinger, H. (2011). *On China*. London: Penguin Press.
11. Hale, E. (2023). *France's Macron visits China seeking breakthrough in Ukraine war*, <https://www.aljazeera.com/economy/2023/4/5/frances-macron-visits-china-seeking-breakthrough-in-ukraine-war>, accesat la 19 mai 2023.
12. Luard, E. (2019). *Britain and China*. Baltimore: John Hopkins University Press.
13. Matthews, O. (2022). *Overreach: The Inside Story of Putin and Russia's War Against Ukraine*. London: Mudlark.

14. National Assembly of Hungary. *Political Declaration 1/2022. (III. 10.) of the National Assembly of Hungary on the war between Russia and Ukraine*, https://www.nato-pa.int/download-file?filename=/sites/default/files/2022-03/Politikai%20Nyilatkozat_EN.pdf, accesat la 19 mai 2023.
15. *National Security Strategy* (octombrie 2022), <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>, accesat la 4 iulie 2023.
16. O'Donnell, C.M. (6 martie 2022). *Poland's U-turn on European Defense: A Missed Opportunity?*, https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/0306_poland_odonnell.pdf, accesat la 19 mai 2023.
17. Panda, J., Gunasekara-Rockwell, E. (2022). *Quad Plus and Indo-Pacific*. New York: Routledge.
18. Rossiter, A., Cannon, B.J. (2023). *Quad in the Indo-Pacific: Role of Informality in Countering China*, în *Institute for Security and Development Policy*, 7 februarie, p. 3.
19. The Department of Defense, *Military and Security Developments Involving the People's Republic of China* (2022), <https://navyleaguehonolulu.org/maritime-security/ewExternalFiles/2022-military-and-security-developments-involving-the-peoples-republic-of-china.pdf>, p. 5, accesat la 18 mai 2023.
20. Tian, H. (2023). *The foreign policy transition of the German Scholz government in the context of the Russian-Ukrainian conflict and its causes*, în *Highlights in Business, Economics and Management*, vol. 7, p. 217.
21. Tisdall, S. (16 aprilie 2023), *When Macron met Xi: welcome to the new world disorder*, <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/16/when-emmanuel-macron-met-xi-jinping-new-world-disorder>, accesat la 19 mai 2023.
22. Toh, A., Yang, Z., Lee, J. (27 august 2022). *No Winner's Game. Pelosi's Visit to Taiwan and Geopolitics*, în *Asia in Institute of Defence and Strategic Studies of the S. Rajaratnam School of International Studies*, nr. 47, <https://www.rsis.edu.sg/wp-content/uploads/2022/08/IP22047-Toh-Yang-Lee-masthead-final.pdf>, accesat la 18 mai 2023.
23. Tourangbam, M. (2023). *End of the Afghanistan Era*, în *ISAS*, nr. 374, National University of Singapore.
24. Wei, L. (18 octombrie 2022). *Full Text of Xi Jinping's Speech at China's Party Congress*, Bloomberg, https://www.fmprc.gov.cn/eng/zxxx_662805/202210/t20221025_10791908.html, accesat la 5 mai 2023.
25. Wende, A. (2022). *Emergence of AUKUS Pact as a Regional Bloc and its implications in Asia Continent*, în *Jurnal Diplomasi Pertahanan*, vol. 8, nr. 1. The Republic of Indonesia Defense University.
26. Wood, P. (1 august 2016). *Snapshot: China's Southern Theater Command in China Brief*, vol. 16, nr. 12, p. 1.